

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៥០៩/០១៣

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី

**សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីនិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៥/០០២ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកិច្ចការនារី
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកិច្ចការនារី

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារតាមជម្រើសនៃអនុសញ្ញា ស្តីពីការ
លុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនារីភេទ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពី
ថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី២ នីតិកាលទី៤ និង
ដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិវិធីនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការ
ស្នើសុំផ្សេងៗ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញ ហើយ
ព្រះរាជក្រឹត្យទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់

ស្តីពី

ការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារតាមជម្រើសនៃ

អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃ

ការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ

មាត្រា ១._

អនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារតាមជម្រើសនៃអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ ដែលធ្វើនៅទីក្រុងញ៉ូយ៉ក នាថ្ងៃទី ០៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២._

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តពិធីសារតាមជម្រើសនៃអនុសញ្ញានេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩

ពសល.០៩០៥. ៤៣៥

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកិច្ចការនារី

ហត្ថលេខា លេខ: ៧៦៣ ច.ស
និង កន្លាតស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម
រាជរដ្ឋាភិបាល ថ្ងៃទី ១៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩
អគ្គលេខាធិការរង្វង់ការងារនារី
ឃុន ជិនកេន

ពិធីសារតាមជម្រើស

នៃអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រី

(Optional Protocol of CEDAW)

អនុម័តដោយសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ A/54/4 នៃមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅថ្ងៃទី ៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៩ និងបើកចំហសម្រាប់ការចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃទី ១០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដែលជាទិវាសិទ្ធិមនុស្ស ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០០ (តាមមាត្រា ១៦)

រដ្ឋភាគីទាំងឡាយនៃពិធីសារនេះ,

ហេយភ័យខ្លាច ធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ អះអាងឡើងវិញនូវជំនឿលើសិទ្ធិមនុស្ស ជាមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងតម្រូវរបស់មនុស្ស និងសិទ្ធិស្មើគ្នារបស់បុរស និងស្ត្រី

ហេយភ័យខ្លាចផងដែរ សេចក្តីប្រកាសជាសកលនៃសិទ្ធិមនុស្ស នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ 217A (III) ប្រកាសថា មនុស្សជាតិគ្រប់រូបកើតមកជាមួយនឹងសេរីភាព និងភាពស្មើគ្នាក្នុងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងសិទ្ធិនានា និងថាបុគ្គលគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលនូវសិទ្ធិនានា និងសេរីភាពទាំងអស់ ដែលមានចែងក្នុងសេចក្តីប្រកាសជាសកលនៃសិទ្ធិមនុស្សខាងលើដោយគ្មានការរើសអើង រាប់បញ្ចូលទាំងការរើសអើងភេទផងនោះ

ហេយចងចាំ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចលេខ ២២០០ A (XXI) ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ និងលិខិតុបករណ៍សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ហាមឃាត់ការរើសអើងភេទ

ហេយចងចាំផងដែរ អនុសញ្ញា ស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារី ភេទ “ ធរណី ” ដែលក្នុងនោះរដ្ឋភាគីធានាថាពួកគេរាល់ទម្រង់ទាំងអស់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនារីភេទ និងយល់ព្រមបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយនៃការលុបបំបាត់នូវការរើសអើងប្រឆាំងនារីភេទ ដោយមធ្យោបាយសមស្របគ្រប់បែបយ៉ាង និងដោយគ្មានការបង្កើនបង្កង

ដោយសារឆ្លៀតឆ្លាញ នូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនដើម្បីធានាថា ស្ត្រីទទួលបាននូវសិទ្ធិ និងសេរីភាព ជាមូលដ្ឋានទាំងអស់ដោយពេញលេញ និងដោយស្មើភាព ហើយចាត់ការដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បី ទប់ស្កាត់ការរំលោភសិទ្ធិ និងសេរីភាពខ្ពង់ខ្ពាយ

ធនធានច្រៀងគ្នាបូកតទៅ :

មាត្រា ១

រដ្ឋភាគីមួយនៃពិធីសារនេះ (រដ្ឋភាគី) ទទួលស្គាល់នូវសមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ស្តីពីការ លុបបំបាត់ចោលនូវការរើសអើងប្រឆាំងនារីភេទ (គណៈកម្មាធិការ) ដើម្បីទទួល និងពិចារណាលើ លិខិតបណ្តឹងនានាដែលត្រូវបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការ ស្របតាមមាត្រា ២ ។

មាត្រា ២

លិខិតបណ្តឹងទាំងនេះ អាចត្រូវបានដាក់ជូនដោយ ឬ ក្នុងនាមបុគ្គលម្នាក់ៗ ឬក្រុមនៃបុគ្គលដែល ស្ថិតនៅក្រោម *យុត្តាធិការ* របស់រដ្ឋភាគី ដោយបានទាមទារថា ពួកគេរងគ្រោះដោយការរំលោភសិទ្ធិ ណាមួយ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញាដោយរដ្ឋភាគីនោះ ។ នៅកន្លែងដែលលិខិតបណ្តឹងត្រូវបានដាក់ ជូនក្នុងក្នុងនាមបុគ្គល ឬក្រុមនៃបុគ្គល ត្រូវមានការយល់ព្រមពីពួកគេទាំងនោះ ឬយ៉ាងហោចណាស់ លុះត្រាតែអ្នកសរសេរលិខិតបណ្តឹង នោះអាចបញ្ជាក់ថាខ្លួនដើរតួក្នុងជំនួសពួកគេ បើពុំមានការយល់ ព្រមទេ ។

មាត្រា ៣

លិខិតបណ្តឹងទាំងនេះ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមិនត្រូវធ្វើជាលក្ខណៈអនាមិកឡើយ ។ គណៈកម្មាធិការនឹងមិនទទួលលិខិតបណ្តឹងឡើយ ប្រសិនបើលិខិតបណ្តឹងនោះពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគីមួយ នៃអនុសញ្ញា តែមិនមែនជាភាគីនៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ៤

១. គណៈកម្មាធិការនឹងមិនពិចារណាលើលិខិតបណ្តឹងឡើយ ប្រសិនបើដឹងប្រាកដថា ដំណោះស្រាយទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងប្រទេស មិនទាន់ត្រូវបានប្រើប្រាស់ឱ្យអស់លទ្ធភាព ឬការអនុវត្តដំណោះស្រាយទាំងនោះត្រូវបានអូសបន្លាយដោយមិនសមហេតុផល ឬមិនទំនងជាអាចនាំមកនូវភាពធូរស្រាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពបានទេ ។

២. គណៈកម្មាធិការនឹងអាចប្រកាសថា លិខិតបណ្តឹងមិនអាចទទួលយកបាន ប្រសិនបើ :

- (ក) បញ្ហាដែលនោះ ត្រូវបានពិនិត្យដោយគណៈកម្មាធិការរួចហើយ ឬក៏បាននិងកំពុងពិនិត្យ ឬក៏កំពុងពិនិត្យ ក្រោមនីតិវិធីនៃការស៊ើបអង្កេតជាអន្តរជាតិ ឬដំណោះស្រាយអន្តរជាតិ មួយផ្សេងទៀត ;
- (ខ) លិខិតបណ្តឹងនោះ មិនរលូនជាមួយបញ្ញត្តិនានានៃអនុសញ្ញា
- (គ) លិខិតបណ្តឹងនោះ មិនមានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវជាក់ស្តែង ឬមិនមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់
- (ឃ) គឺជាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិក្នុងការដាក់លិខិតបណ្តឹង
- (ង) ហេតុការណ៍នានាដែលជាប្រធានបទនៃលិខិតបណ្តឹងនោះ បានកើតឡើងមុនពិធីសារនេះចូលជាចូលជាធរមានសម្រាប់សាមីរដ្ឋភាគី ទោះបីជាហេតុការណ៍ទាំងនោះបានបន្តក្រោយកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ៥

១. នៅពេលណាមួយ ក្រោយពីទទួលបាននូវលិខិតបណ្តឹង និងមុនពេលឈានដល់ការសម្រេចលើអង្គហេតុ គណៈកម្មាធិការអាចធ្វើមព្យួរទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ សម្រាប់ពិនិត្យពិចារណាជាបន្ទាន់លើសំណើដែលរដ្ឋភាគីនោះ ត្រូវចាត់វិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដែលចាំបាច់ដើម្បីចៀសវាងការខូចខាតដែលមិនអាចប៉ះប៉ូវបានចំពោះជនរងគ្រោះ ឬជនរងគ្រោះទាំងឡាយដែលគេចោទថា បានត្រូវរំលោភ ។

២. នៅពេលដែលគណៈកម្មាធិការអនុវត្តនូវចន្លោះសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ នៃមាត្រានេះ នេះមិនមែនមានន័យថាជាការសម្រេចលើភាពអាចទទួលយកបាន ឬលើអង្គហេតុនៃលិខិតបណ្តឹងនោះទេ ។

មាត្រា ៦

១. ទោះបីគណៈកម្មាធិការពិនិត្យឃើញថា លិខិតបណ្តឹងមិនអាចយកជាការបានដោយគ្មានការយោងទៅលើសាមីរដ្ឋភាគីនោះ ប៉ុន្តែបើបុគ្គលម្នាក់ ឬបុគ្គលជាច្រើនយល់ព្រមបង្កើតអត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេដល់រដ្ឋភាគីនោះ គណៈកម្មាធិការនឹងបញ្ជូនទៅសាមីរដ្ឋភាគីដោយសម្ងាត់នូវលិខិតបណ្តឹងដែលបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការក្រោមពិធីសារនេះ ។

២. ក្នុងអំឡុងពេលប្រាំមួយខែ រដ្ឋភាគីដែលបានទទួលលិខិតបណ្តឹងពីគណៈកម្មាធិការ ត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការនូវការពន្យល់ ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍នានាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ បំភ្លឺអំពីបញ្ហាខាងលើ និងដំណោះស្រាយ (ប្រសិនបើមាន) ដោយរដ្ឋភាគីនោះ ។

មាត្រា ៧

១. គណៈកម្មាធិការនឹងពិចារណាលើលិខិតបណ្តឹងដែលខ្លួនបានទទួល ដូចមានចែងនៅក្នុងពិធីសារនេះ ទន្ទឹមនឹងព័ត៌មានទាំងអស់ដែលបានផ្តល់ជូនដោយ ឬក្នុងនាមបុគ្គលម្នាក់ ឬក្រុមនៃបុគ្គលក្តី និងដោយសាមីរដ្ឋភាគីក្តី ឱ្យតែព័ត៌មានទាំងនេះបានបញ្ជូនដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ។

២. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវរៀបចំការប្រជុំសម្ងាត់នៅពេលដែលខ្លួនកំពុងពិនិត្យលើលិខិតបណ្តឹងនានាក្រោមពិធីសារនេះ ។

៣. ក្រោយពីការពិនិត្យលិខិតបណ្តឹងនេះ គណៈកម្មាធិការត្រូវបញ្ជូនយោបល់នានារបស់ខ្លួនស្តីពីលិខិតបណ្តឹងទាំងនេះ ព្រមទាំងអនុសាសន៍នានា (ប្រសិនបើមាន) ទៅភាគីទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធ ។

៤. រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្តល់ការពិចារណា ក្នុងរយៈពេលមួយជាក់លាក់លើយោបល់នានារបស់គណៈកម្មាធិការ ព្រមទាំងអនុសាសន៍ផង និងត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការនូវចម្លើយជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ រាប់បញ្ចូលទាំងព័ត៌មាន ស្តីពីចំណាត់ការណាមួយដែលបានចាត់ឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងយោបល់ និងអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែ ។

៥. គណៈកម្មាធិការ អាចស្នើសុំរដ្ឋភាគីឱ្យដាក់ជូននូវព័ត៌មានបន្ថែមអំពីវិធានការទាំងឡាយដែលរដ្ឋភាគីបានចាត់ការហើយ ធ្វើយតបទៅនឹងយោបល់ ឬអនុសាសន៍នានារបស់ខ្លួន (ប្រសិនបើមាន) រួមទាំងអ្វីៗដែលគណៈកម្មាធិការយល់ថា ជាការសមស្របទៅក្នុងរបាយការណ៍លើកក្រោយរបស់រដ្ឋភាគីស្របតាមមាត្រា ១៨ នៃអនុសញ្ញា ។

មាត្រា ៨

១. ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការទទួល ព័ត៌មានដែលគួរឱ្យជឿទុកចិត្តបានបង្ហាញពីការរំលោភសិទ្ធិធ្ងន់ធ្ងរ ឬមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញា គណៈកម្មាធិការនឹងស្នើសុំរដ្ឋភាគីនោះ ឱ្យជួយសហការក្នុងការត្រួតពិនិត្យព័ត៌មាន ហើយចុងបញ្ចប់ដាក់ជូននូវកត់សម្គាល់ទាំងឡាយ ទាក់ទងនឹងព័ត៌មាននោះ ។

២. ដោយពិចារណាលើមតិដែលបានមកពីការកត់សម្គាល់ ដែលអាចត្រូវបានដាក់ជូនដោយសាមីរដ្ឋភាគីក៏ដូចជាព័ត៌មានដែលគួរឱ្យជឿទុកចិត្តបានណាមួយផ្សេងទៀត ដែលខ្លួនមាននោះ គណៈកម្មាធិការអាចជ្រើសតាំងសមាជិករបស់ខ្លួនម្នាក់ ឬច្រើនអ្នកដើម្បីដឹកនាំធ្វើការស៊ើបអង្កេត និងរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅគណៈកម្មាធិការ ។ ការស៊ើបអង្កេតអាចរាប់បញ្ចូលទស្សនកិច្ចទៅកាន់ដែនដីនៃរដ្ឋភាគីដែលត្រូវធានា និងយល់ព្រមដោយរដ្ឋភាគីនោះផង ។

៣. ក្រោយពីពិនិត្យលើលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបែបនោះ គណៈកម្មាធិការ នឹងធ្វើលទ្ធផលទាំងនេះឱ្យទៅសាមីរដ្ឋភាគីរួមជាមួយនឹងយោបល់ និងអនុសាសន៍ផ្សេងៗផង ។

៤. សាមីរដ្ឋភាគី ក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែនៃការទទួលលទ្ធផល យោបល់ និងអនុសាសន៍នានា ដែលគណៈកម្មាធិការបានធ្វើជូន ត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការនូវកំណត់សម្គាល់របស់ខ្លួន ។

៥. ការស៊ើបអង្កេតបែបនោះនឹងត្រូវធ្វើឡើងយ៉ាងសម្ងាត់ ហើយកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋភាគីនឹងត្រូវបានផ្តល់នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃដំណើរការប្តឹងទាំងនោះ ។

មាត្រា ៩

១. គណៈកម្មាធិការ អាចស្នើសុំរដ្ឋភាគីឱ្យបញ្ជូលទៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ខ្លួន តាមមាត្រា ១៨ នៃអនុសញ្ញា នូវវិធានការណាមួយដែលខ្លួនបានចាត់ការរួចដោយលំអិត ឆ្លើយតបទៅនឹងការស៊ើបអង្កេត ដែលធ្វើឡើងតាមមាត្រា ៨ នៃពិធីសារនេះ ។

២. គណៈកម្មាធិការ អាចក្នុងករណីចាំបាច់ ស្នើឱ្យសាមីរដ្ឋភាគីផ្តល់ព័ត៌មានដល់ខ្លួន អំពីវិធានការទាំងឡាយដែលត្រូវបានចាត់ការរួច ឆ្លើយតបទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតនោះក្រោយពីបញ្ចប់នៃរយៈពេលប្រាំមួយខែ ដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៧.៤ ។

មាត្រា ១០

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗអាច នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬផ្តល់សច្ចាប័នពិធីសារនេះ ឬចូលពិធីសារនេះ ថ្ងៃកាលថាខ្លួនមិនទទួលស្គាល់នូវសមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៨ និង ៩ ខាងលើ ។

២. រដ្ឋភាគីណាមួយដែលបានធ្វើការប្រកាស ស្របតាមវាក្យខ័ណ្ឌ ១ នៃមាត្រានេះ អាចដក សេចក្តីប្រកាសនេះចេញនៅពេលណាមួយក៏បាន ដោយការជូនដំណឹងដល់អគ្គលេខាធិការ ។

មាត្រា ១១

រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការសមស្របទាំងអស់ ដើម្បីធានាថា បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលស្ថិតនៅក្រោម យុត្តាធិការ របស់រដ្ឋភាគី មិនត្រូវទទួលរងនូវអំពើអាក្រក់ ឬការបំភិតបំភ័យ ដែលជាផលវិបាកបណ្តាល មកពីការប្តឹងទៅគណៈកម្មាធិការឡើយ ដោយអនុលោមតាមពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ១២

គណៈកម្មាធិការនឹងបញ្ជូនទៅក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន នូវសេចក្តីសង្ខេបមួយនៃ សកម្មភាពរបស់ខ្លួនស្ថិតក្រោមពិធីសារនេះ ស្របតាមមាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញា ។

មាត្រា ១៣

រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ទទួលរ៉ាប់រងផ្សព្វផ្សាយអនុសញ្ញា និងពិធីសារនេះឱ្យសាធារណៈជនបានដឹង យ៉ាងទូលំទូលាយ និងសម្រួលយ៉ាងណាឱ្យប្រព័ន្ធព័ត៌មានទទួលបានយោបល់ និងអនុសាសន៍នានារបស់ គណៈកម្មាធិការ ជាពិសេសអំពីបញ្ហាទាំងឡាយដែលទាក់ទិននឹងរដ្ឋភាគីនោះ ។

មាត្រា ១៤

គណៈកម្មាធិការត្រូវរៀបចំបង្កើតវិធាននីតិវិធីរបស់ខ្លួនដើម្បីប្រតិបត្តិតាម នៅពេលអនុវត្ត មុខងារទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដោយពិធីសារ ។

មាត្រា ១៥

១. ពិធីសារនេះនឹងបើកចំហសំរាប់ការចុះហត្ថលេខាដោយរដ្ឋណាមួយ ដែលបានចុះហត្ថលេខា បានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលអនុសញ្ញា ។

២. ពិធីសារនេះ ត្រូវតែមានការផ្តល់សច្ចាប័នដោយរដ្ឋភាគីដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬបានចូល អនុសញ្ញា ។ លិខិតុបករណ៍នានានៃការផ្តល់សច្ចាប័ននឹងត្រូវតម្កល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការ សហប្រជាជាតិ ។

៣. ពិធីសារបច្ចុប្បន្ន នឹងបើកចំហសម្រាប់ការផ្តល់សច្ចាប័នដោយពុំបានចុះហត្ថលេខាជាមុន ដោយរដ្ឋណាមួយដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬបានចូលអនុសញ្ញា ។

៤. ការចូលអនុសញ្ញានឹងត្រូវចូលជាធរមាន ដោយការតម្កល់ទុកលិខិតុបករណ៍នៃការចូល ជាមួយអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការ សហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ១៦

១. ពិធីសារបច្ចុប្បន្ននឹងចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេលបីខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់ទុក ជាមួយអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិនូវលិខិតុបករណ៍ទី ១០ នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការផ្តល់ សច្ចាប័នដោយពុំបានចុះហត្ថលេខាជាមុន ។

២. សម្រាប់រដ្ឋនីមួយៗ ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយពុំបានចុះហត្ថលេខា ជាមុនលើពិធីសារនេះ បន្ទាប់ពីពិធីសារបច្ចុប្បន្នបានចូលជាធរមានហើយ ពិធីសារបច្ចុប្បន្ននឹងចូលជា ធរមានក្នុងរយៈពេលបីខែ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់លំអិតុបករណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការ ផ្តល់សច្ចាប័នដោយពុំបានចុះហត្ថលេខាជាមុនរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ។

មាត្រា ១៧

ពិធីសារនេះមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការដាក់លក្ខខ័ណ្ឌ ឬខកខានទុកឡើយ ។

មាត្រា ១៨

១. រដ្ឋភាគីណាមួយក៏ដោយ អាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះពិធីសារនេះហើយដាក់សំណើ ជូនអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិបាន ។ នៅពេលនោះ អគ្គលេខាធិការនឹងធ្វើសំណុំ

ឯកសារស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម នេះទៅរដ្ឋភាគីទាំងឡាយជាមួយនឹងសំណូមពរមួយសុំឱ្យពួកគេកត់សម្គាល់ខ្លួនឯង ថាតើពួកគេគាំទ្រឱ្យមានសន្និសីទមួយរបស់រដ្ឋភាគីទាំងឡាយក្នុងគោលបំណងពិចារណានិងបោះឆ្នោតលើសំណើនោះដែរឬអត់ ។ ក្នុងករណី ១/៣ យ៉ាងតិចនៃរដ្ឋភាគីគាំទ្រឱ្យមានសន្និសីទបែបនោះ អគ្គលេខាធិការ នឹងកោះអញ្ជើញរដ្ឋភាគីសម្រាប់សន្និសីទនោះ ក្រោមការជួយឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ វិសោធនកម្មណាមួយ ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយមតិភាគច្រើននៃរដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាន និងបោះឆ្នោតនៅក្នុងសន្និសីទនោះនឹងត្រូវបានដាក់ជូនមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីសម្រេច ។

២. វិសោធនកម្មនានានឹងចូលជាធរមាននៅពេលដែលវិសោធនកម្មទាំងនោះ ត្រូវបានសម្រេចដោយមហាសន្និបាតនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងទទួលយកដោយមតិភាគច្រើន ២/៣ នៃរដ្ឋភាគីចំពោះពិធីសារនេះ អនុលោមទៅតាមដំណើរការនានានៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរៀងៗខ្លួនរបស់រដ្ឋភាគីទាំងឡាយនោះ ។

៣. នៅពេលដែលវិសោធនកម្មនានាចូលជាធរមាន វិសោធនកម្មទាំងនោះនឹងចងក្លាប់ជាមួយកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគីទាំងឡាយដែលបានទទួលយកវិសោធនកម្មទាំងនោះ រដ្ឋភាគីផ្សេងទៀតនៅតែជាប់កាតព្វកិច្ចចំពោះបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ និងវិសោធនកម្មពីមុនណាមួយដែលរដ្ឋភាគីទាំងនោះ បានទទួលយករួចហើយ ។

មាត្រា ១៩

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ អាចប្រកាសមិនយល់ព្រមចំពោះពិធីសារនេះនៅពេលណាមួយក៏បាន ដោយការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរធ្វើជូនអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ ការប្រកាសមិនយល់ព្រមនឹងចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល ព្រឹមួយខែ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលអគ្គលេខាធិការបានទទួលការជូនដំណឹងនោះពីរដ្ឋភាគី ។

២. ការប្រកាសមិនយល់ព្រម ត្រូវតែមិនមានការលំអៀងទៅរកការអនុវត្តដែលត្រូវបន្តនៃបញ្ញត្តិនានានៃពិធីសារនេះ ចំពោះលិខិតបណ្តឹងណាមួយដែលត្រូវបានដាក់ជូនមកគណៈកម្មាធិការ ក្រោមមាត្រា ២ ឬការស្នើបង្កើតណាមួយដែលត្រូវបានផ្តួចផ្តើមគំនិតក្រោមមាត្រា ៨ មុនថ្ងៃចូលជាធរមាននៃការប្រកាសមិនយល់ព្រមនោះ ។

មាត្រា ២០

អគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋទាំងអស់អំពី :

- (ក) ការចុះហត្ថលេខានានា, ការផ្តល់សច្ចាប័ននានា និងការផ្តល់សច្ចាប័នដោយពុំបានចុះហត្ថលេខាជាមុនទាំងឡាយ ក្រោមពិធីសារនេះ
- (ខ) កាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ និងនៃការធ្វើវិសោធនកម្មណាមួយនៅក្រោមមាត្រា ១៨
- (គ) ការប្រកាសមិនយល់ព្រមណាមួយ ក្រោមមាត្រា ១៩ ។

មាត្រា ២១

១. ពិធីសារនេះ ដែលឯកសារដើមជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និង អេស្បាញ៉ុល មានតម្លៃស្មើគ្នានោះ ត្រូវបានកម្ពុជានៅក្នុងប័ណ្ណសាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. អគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងធ្វើច្បាប់នៃពិធីសារនេះ ដែលមានការបញ្ជាក់ថា ត្រឹមត្រូវជូនរដ្ឋទាំងអស់ យោងទៅតាមមាត្រា ២៥ នៃអនុសញ្ញា ។

**Optional Protocol to the Convention on the Elimination
of Discrimination against Women
Adopted by General Assembly resolution A/54/4 on 6 October 1999
and opened for signature on 10 December 1999, Human Rights Day
entry into force 22 December 2000**

The States Parties to the present Protocol,

Noting that the Charter of the United Nations reaffirms faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women,

Also noting that the Universal Declaration of Human Rights Resolution 217 A (III) proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, including distinction based on sex,

Recalling that the International Covenants on Human Rights Resolution 2200 A (XXI), annex. and other international human rights instruments prohibit discrimination on the basis of sex,

Also recalling the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women⁴ ("the Convention"), in which the States Parties thereto condemn discrimination against women in all its forms and agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women,

Reaffirming their determination to ensure the full and equal enjoyment by women of all human rights and fundamental freedoms and to take effective action to prevent violations of these rights and freedoms,

Have agreed as follows:

Article 1

A State Party to the present Protocol ("State Party") recognizes the competence of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women ("the Committee") to receive and consider communications submitted in accordance with article 2.

Article 2

Communications may be submitted by or on behalf of individuals or groups of individuals, under the jurisdiction of a State Party, claiming to be victims of a violation of any of the rights set forth in the Convention by that State Party. Where a communication is submitted on behalf of individuals or groups of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 3

Communications shall be in writing and shall not be anonymous. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Convention that is not a party to the present Protocol.

Article 4

1. The Committee shall not consider a communication unless it has ascertained that all available domestic remedies have been exhausted unless the application of such remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief.
2. The Committee shall declare a communication inadmissible where:
  - (a) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
  - (b) It is incompatible with the provisions of the Convention;
  - (c) It is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated;
  - (d) It is an abuse of the right to submit a communication;
  - (e) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date.

Article 5

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violation.
2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 6

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State Party concerned, and provided that the individual or individuals consent to the disclosure of their identity to that State Party, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State Party concerned.
2. Within six months, the receiving State Party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been provided by that State Party.

Article 7

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol in the light of all information made available to it by or on behalf of individuals or groups of individuals and by the State Party concerned, provided that this information is transmitted to the parties concerned.
2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol.
3. After examining a communication, the Committee shall transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.
4. The State Party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee, within six months, a written response, including information on any action taken in the light of the views and recommendations of the Committee.

5. The Committee may invite the State Party to submit further information about any measures the State Party has taken in response to its views or recommendations, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State Party's subsequent reports under article 18 of the Convention.

Article 8

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of rights set forth in the Convention, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.

2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.

3. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.

4. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.

5. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

Article 9

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under article 18 of the Convention details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 8 of the present Protocol.

2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 8.4, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

Article 10

1. Each State Party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in articles 8 and 9.

2. Any State Party having made a declaration in accordance with paragraph 1 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General.

Article 11

A State Party shall take all appropriate steps to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to ill treatment or intimidation as a consequence of communicating with the Committee pursuant to the present Protocol.

Article 12

The Committee shall include in its annual report under article 21 of the Convention a summary of its activities under the present Protocol.

Article 13

Each State Party undertakes to make widely known and to give publicity to the Convention and the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular, on matters involving that State Party.

Article 14

The Committee shall develop its own rules of procedure to be followed when exercising the functions conferred on it by the present Protocol.

Article 15

1. The present Protocol shall be open for signature by any State that has signed, ratified or acceded to the Convention.
2. The present Protocol shall be subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 16

1. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 17

No reservations to the present Protocol shall be permitted.

Article 18

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties with a request that they notify her or him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting on the proposal. In the event that at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

Article 19

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation shall take effect six months after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under article 2 or any inquiry initiated under article 8 before the effective date of denunciation.

Article 20

The Secretary-General of the United Nations shall inform all States of:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;
- (b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment under article 18.
- (c) Any denunciation under article 19.

Article 21

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 25 of the Convention.